

دانشکده پزشکی
گروه طب ایرانی
طرح درس دوره (Course Plan)

مشخصات فراگیران		مشخصات درس			
دانشکده: پرستاری زنجان		عنوان واحد درسی: طب مکمل و جایگزین			
رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد سلامت جامعه		نوع واحد درسی: نظری - عملی			
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	کارورزی: -	کارآموزی: ۵/	عملی: ۵/	نظری: ۵/ واحد	تعداد واحد
ترم تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۳-۱۴۰۴	کارورزی: -	کارآموزی: پنج روز	عملی: ۲۶	نظری: ۹	تعداد ساعت
دروس پیشنهادی: ندارد					کد درس: ۱۹
سایر:		مرحله ارائه درس:			
مشخصات مسئول درس					
رشته تحصیلی: طب ایرانی		نام و نام خانوادگی: دکتر پریسا جعفری			
رتبه علمی: استادیار		مقطع تحصیلی: دکتری تخصصی (Ph.D.)			
پست الکترونیک: prisa.jafari.1349@gmail.com		شماره تماس: ۰۹۱۲۳۴۲۰۰۹۲			
محل کار: بیمارستان آموزشی ولی عصر زنجان گروه طب ایرانی					
نام و نام خانوادگی مدرس(مدرسان): دکتر سعید سرداری، دکتر پریسا جعفری					
بازنگری بر اساس نیاز جامعه		تاریخ تدوین طرح درس		نحوه برگزاری دوره	
شماره جلسات بازنگری شده:	تاریخ	۱۴۰۳/۷/۱		ترکیبی	مجازی
					✓

توصیف کلی درس:

استفاده از طب سنتی در سیستم های بهداشتی و درمانی طبق استراتژی سازمان جهانی بهداشت در سراسر جهان در حال گسترش است. طب چینی و آیورودا جایگاه ویژه ای در درمان بیماری ها یافته اند طب ایرانی از سال ۱۳۸۵ به صورت دانشگاهی مجددا احیاء گردید و امروزه در اکثر دانشگاه های علوم پزشکی کشور دانشکده ها و گروه های طب ایرانی در حال فعالیت هستند. هدف از ارایه درس آشنایی با طب ایرانی و مکمل ، آشنایی دانشجویان پرستاری با جایگاه طب مکمل در دنیا ، مزایای بالقوه روش هل طب مکمل، نقش طب مکمل در ارتقای سلامت و کیفیت زندگی، درمان برخی بیماری ها از دیدگاه این مکتب طبی است.

مبانی طب مکمل بر گرفته از فلسفه است طب های مکمل ایرانی، هندی و چینی یک مکتب کامل هستند . استفاده از این مکاتب در درمان بیماران می تواند سبب ارتقاء سلامتی و درمان گردد.

در طب ایرانی، پزشکی دانشی است که به وسیله آن، احوال بدن انسان از نظر سلامت و بیماری شناخته می شود تا سلامت را نگه دارد و چنانچه از دست رفته باشد باز آرد . (قانون، فن اول، تعلیم نخست) بنابراین حفظ سلامتی و پیشگیری از بیماری اولین هدف پزشک در طب ایرانی است.

علم صحت در طب ایرانی به دو بخش تقسیم شده است که یک قسمت شامل ارایه تدبیر و سبک زندگی برای افراد سالم است تا سلامتی ایشان حفظ شود و قسمت دیگر شناخت و تصحیح مواردی است که عدم رعایت آن سبب بیماری می شود. در درمان بیمار نیز ابتدا این نکات مورد توجه قرار گرفته و تصحیح می گردد. در طب ایرانی سبک زندگی سالم در شش اصل که سته ضروری نامیده می شود تقسیم بندی شده است. این شش اصل عبارتند از ۱) آب و هوا ۲) خوردن و آشامیدن ۳) خواب و بیداری ۴) اعراض نفسانی یا حالات روانی ۵) احتباس و استفراف ۶) حرمت و سکون (ورزش و فعالیت بدنی).

در افراد نیازمند به مداخله درمانی نیز ابتدا این شش اصل بررسی شده و اگر قسمتی از سبک زندگی غلط بوده و سبب بیماری می گردد توصیه های لازم از نظر تغذیه، خواب ، ورزش و فعالیت بدنی و ورزش صورت می گیرد و سپس درمان بر اساس مزاج فرد و نوع بیماری با داروهای گیاهی و گاه مواد معدنی و حیوانی صورت گرفته و در صورت لزوم از اعمال یدایمان مانند حجامت و زالو درمانی و ماساژ استفاده می شود.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان گروه های پزشکی با مبانی و مفاهیم کلی طب مکملی خصوصا طب ایرانی، اصول سبک زندگی، اصول

پیشگیری از بیماری و برخی درمان‌های طب ایرانی و مکمل به صورت مبتنی بر شواهد.

اهداف اختصاصی (رفتاری): در پایان برنامه آموزشی، انتظار می‌رود فراگیر قادر باشد:

حیطه شناختی:

- با جایگاه طب مکمل در جهان آشنا شود.
- تاریخچه طب مکمل را بیان کند .
- ۲ . فلسفه طب مکمل و جایگزین ، و طب سنتی ایرانی و علل گرایش به آن را تعریف کند .
- ۳ . انواع طب مکمل و جایگزین را تعریف کند .
- ۴ . انواع راههای دستیابی به سلامت در طب مکمل و جایگزین را بیان کند .
- ۵ . انواع حوزه های تخصصی در طب مکمل و جایگزین را بیان کنند.
- ۶ . با برخی از محدودیتها و عوارض جانبی رویکردهار نوین درمانی طب رایج آشنا شوند.
- ۷ . مزایای بالقوه و بالفعل روشهای طب مکمل و جایگزین ، و طب ایرانی را بشناسند .
- ۸ . آشنایی با نقش طب مکمل در ارتقای کیفیت زندگی را شرح دهد .
- با اصول اولیه عوارض موارد کاربرد و منع کاربرد طب سوزنی، حجامت ، فصد ، بادکش، زالو درمانی و ماساژ آشنا شود.
- حیطه عاطفی:
- نگرش مثبت در دانشجو نسبت به طب ایرانی و مکمل دانشگاهی ایجاد شود.
- باورهای غلط در مورد طب ایرانی و مکمل کاهش یابد.

حیطه روانی حرکتی:

- بتواند در رابطه با استفاده از طب مکمل دیگران را راهنمایی کند.
- بتواند در انجام زالو درمانی، حجامت ، فصد و بادکش زیر نظر پزشک کمک نماید.

روش های تدریس:

✓	بحث گروهی	✓	پرسش و پاسخ	✓	سخنرانی
---	-----------	---	-------------	---	---------

	سخنرانی توسط دانشجویان		نمایش عملی		گردش علمی
--	---------------------------	--	------------	--	-----------

مواد و وسایل آموزشی:

اسلایدهای Power point، ویدئو پروژکتور و وایت بورد

تجارب یادگیری (حین تدریس):

طرح سؤال و بحث در زمینه‌های مرتبط با موضوع جلسه در کلاس
ارایه مقالات مرتبط مطالب درس بر اساس منابع به روز.

تکالیف یادگیری (بعد تدریس):

پاسخ به تکالیف تعیین شده توسط اساتید

ضوابط آموزشی و سیاست های مدرس:

انتظارات: حضور به موقع و فعال در کلاس درس و مشارکت در آن، انجام و ارسال به موقع تکالیف .
مجازها: سوال و بحث در جهت یادگیری
محدودیتها: عدم حضور یا خروج بی دلیل از کلاس

فهرست منابع درسی:

1. Ibn Sina (Avicenna) H. Qanoon fi al-tibb (The Canon of Medicine). Beirut, Lebanon: Ehyaul Toras al-Arabi Press; 2005. [Arabic].
2. Aghili Khorasani shirazi M. Kholassat Al-Hekmah (The Principal's of Traditional Iranian Medicine) . Nazem E, editor. Qom- Iran: Esmaeilian; 2006. [Persian].
3. Arzani M. Mofarah al-Gholoob (lithograph in Persian). Lahore: Eslamiah Press; 1915. [persian].
4. Jorjani E. Zakhireye Kharazm Shahi (Treasure of Kharazm Shah) VOL2. Qom,iran: Jalaoddin; 2012. [Persian] p.
5. Alavi Shirazi. Makhzan al-adviyah (The Storehouse of Medicaments). Tehran, Iran: Tehran University of Medical Sciences; 2009. [Persian].
6. درسنامه طب ایرانی ویژه دانشجویان پرستاری.

روش ارزیابی:

آزمون کتبی						مصاحبه (شفاهی)	مشاهده عملکرد (چک لیست)
تشریحی			عینی				
گسترده پاسخ	کوته پاسخ	چند گزینه ای	✓	جور کردنی	صحیح / غلط		
بارم بندی نمره: (نمره قبولی از ۲۰، برابر ۱۲ می باشد):							
حضور و غیاب کلاسی:		مشارکت در کلاس مجازی در پاسخ به سوالات و شرکت در بحثها : ۱		انجام تکالیف:			
ارائه دانشجو: -		امتحان عملی: مشارکت و نظم در سلامتکده ۲ نمره		امتحان پایان ترم: ۱۷نمره			

جدول زمانی ارائه برنامه

شماره جلسه	روش ارائه	روز	تاریخ ارائه	ساعت ارائه	عنوان جلسه	مدرس (مدرسان)
---------------	--------------	-----	----------------	---------------	------------	------------------

دکتر پریسا جعفری	جایگاه طب سنتی و مکمل در سایر کشورها	۸-۱۰	۱۴۰۳/۷/۳۰	دو شنبه	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	۱
دکتر پریسا جعفری	نقش طب مکمل در ارتقاء کیفیت زندگی و نقش طب سنتی ایرانی در خود مراقبتی (اصول حفظ سلامتی در طب ایرانی)	۱۰-۱۲	۱۴۰۲/۷/۳۰	دو شنبه	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	۲
دکتر پریسا جعفری	استفاده از طب ایرانی و مکمل در درمان و مزایای بالقوه آن ۱ (استفاده از گیاهان دارویی در درمان چند بیماری شایع)	۸-۱۰	۱۴۰۳/۸/۲۱	دو شنبه	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	۳
دکتر پریسا جعفری	استفاده از طب ایرانی و مکمل در درمان و مزایای بالقوه آن ۲ (استفاده از زالو درمانی، بادکش خشک و تر، دلك و غمز و ماساژ در درمان)	۱۰-۱۳	۱۴۰۳/۸/۲۱	دو شنبه	سخنرانی بحث گروهی پرسش پاسخ	۴
دکتر سعید سرداری	مشاهده موارد طب سوزنی، بادکش، حجامت و زالو درمانی	۸-۱۳	۱۴۰۳/۹/۱۷	روز اول	کار عملی در سلامتکده بیمارستان ولی عصر	۵
دکتر سعید سرداری	مشاهده موارد طب سوزنی، بادکش، حجامت، ماساژ و زالو درمانی	۸-۱۳	۱۴۰۳/۹/۱۸	روز دوم	کار عملی در سلامتکده بیمارستان ولی عصر	۶
دکتر سعید سرداری	کمک در موارد طب سوزنی، بادکش، حجامت، ماساژ و زالو درمانی	۸-۱۳	۱۴۰۳/۹/۱۹	روز سوم	کار عملی در سلامتکده بیمارستان ولی عصر	۷

۸	کار عملی در سلامتکده بیمارستان ولی عصر	روز چهارم	۱۴۰۳ / ۹ / ۲۴	۸-۱۳	کمک در موارد طب سوزنی، بادکش، حجامت ، ماساژ و زالو درمانی	دکتر سعید سرداری
۶	کار عملی در سلامتکده بیمارستان ولی عصر	روز پنجم	۱۴۰۳ / ۹ / ۲۵	۸-۱۳	انجام مستقل بادکش و ماساژ و کمک در انجام حجامت و زالو درمانی	دکتر سعید سرداری
۱۷					امتحان	
			تاریخ امتحان میان ترم: -			تاریخ امتحان پایان ترم: ۱۴۰۳//

مسئول درس دکتر پریسا جعفری

مدیرگروه دکتر نرجس خواصی

معاون آموزشی دانشکده پرستاری